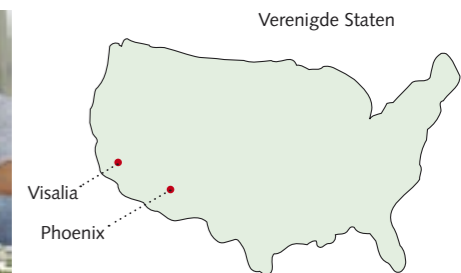

'Wij willen melken'

Familie De Jong melkt in verschillende Amerikaanse staten meer dan 150.000 koeien

Teun de Jong, Arie de Jong en Stef Booijsink: 'De melkbusiness is een sector die we goed begrijpen'

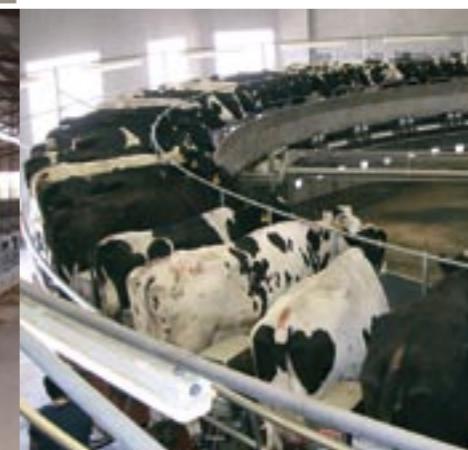
Ruim vijftig jaar na de emigratie van Teun de Jong naar de Verenigde Staten heeft zijn familie een groot aandeel in de nationale melkproductie. Boekhoudkundig inzicht en doorzettingsvermogen waren bepalend voor de enorme bedrijfsontwikkeling.

De laatste investering van de Amerikaanse melkveehouder Arie de Jong is een meerderheidsbelang in een melkfabriek in Californië. 'Een nieuw melkveebedrijf bouwen kost tegenwoordig drieduizend dollar per koe. Staal en cement zijn de laatste vijf jaar meer dan twee keer zo duur, vandaar dat we nu verderop in de keten investeren', verklaart Arie de Jong (49). Voorlopig breidt hij zijn toch al imponerende veestapel niet uit. Op drie locaties melkt De Jong 12.500 koeien. Daarnaast heeft hij met twee oud-medewerkers in maatschapverband nog eens 5000 koeien.

Het zijn voor Europese begrippen niet voor te stellen aantallen. Arie de Jong is samen met zijn tachtigjarige vader Teun en herdsman Stef Booijsink (31) naar Nederland gekomen om een lezing te geven

op het NRM-EDF-congres over grootschalige landbouw. Teun vertelt: 'We hebben de tijd mee gehad en de juiste investeringen kunnen doen.' In 1948 emigreerde hij vanuit Alphen aan de Rijn naar het plaatsje San Marcos in Californië. 'Ik ben begonnen als melker voor 15 dollar per dag', vertelt Teun. 'Maar ik hield ook erg van boekhouden en zag al snel dat hier veel mogelijkheden waren. Een dollar was vier keer zo veel waard als de gulden en met alleen maar melken verdiende ik al meer dan mijn vader in Nederland met 27 hectare land en 35 koeien. Toen ik mijn vader dat via een berekening duidelijk maakte, besloot hij met mijn zes broers en drie zussen ook naar Amerika te komen.'

150.000 koeien
De emigratie van de familie De Jong werd

een succesverhaal. Door hard werken konden ze in 1950 een kleine boerderij kopen in San Marcos met 35 koeien, waarvan de melk als drinkmelk werd vermarkt. Teun bleek een goede zakenman en een jaar later vermarktte hij regionaal de melk van 85 koeien. Toen hij de lokale melkfabriek, de grootste concurrent, kon overnemen, liet hij dat niet na. Dat bleek een goede zet. 'Wij willen melken', aldus Teun de Jong, die aangeeft dat uiteindelijk alle broers en vervolgens tal van hun kinderen boer zijn geworden. 'Van de staat Ohio tot aan Hawaï melkt mijn familie nu meer dan 150.000 koeien.'

Teun de Jong 'renteniert' inmiddels al 38 jaar. 'Mijn vrouw verliet mij toen ik nog jong was en ze liet mijn drie kinderen achter. Ik besloot tijd voor hen vrij te maken en het werk aan personeel over te laten. De beste verdienste heb je wanneer het je lukt om anderen zo te stimuleren dat zij het werk voor je doen.'

Teuns oudste zoon Arie startte in 1980 met 350 koeien. Een jaar later verdubbelde hij de veestapel en er volgden jaren waarbij continu uitbreidingen plaatsvonden. 'Hoeveel stallen we hebben ge- en verbouwd? Geen idee. Twee jaar geleden werd in elk geval de laatste melkput opgeleverd: melkstal nummer achttien.'

Eigen vliegtuig

Arie de Jong noemt zichzelf nu strategisch manager. Hij vliegt met zijn eigen vliegtuig tussen de verschillende bedrijven op en neer en houdt de vee-, voer- en melkmarkten sterk in de gaten. Hij woont op een bedrijf met 7000 koeien, 6000 stuks jongvee en 4200 kalveren in Phoenix in Arizona, terwijl herdsman Stef Booijsink in Visalia in Californië de dagelijkse leiding heeft over 4200 koeien en 12.000 stuks jongvee. Tussen beide bedrijven zit een afstand van 1000 kilometer. 'Ik kon goedkoper starten in Arizona', verduidelijkt Arie de Jong. 'Er was daar minder concurrentie van andere boeren.'

Ondanks de afstand werken de beide bedrijven nauw samen bij de jongveeopfok.

Koeien worden voor het melken in de wachtruimte gewassen

In Arizona verblijven de nuchtere kalveren tot vier maanden, in Californië wordt een groot gedeelte verder opgefokt omdat daar meer goedkoper voer aanwezig is. Na afkalven verhuizen alleen de beste vaarzen weer terug naar Arizona of worden voor goede bedragen verkocht. 'Wij melken de driespenen en de mindere vaarzen', aldus Booijsink. Dat heeft een duidelijk reden. 'Ons vervangingspercentage is met 31 procent hoger dan in Arizona, maar wanneer wij dieren afvoeren voor de slacht brengen ze hier meer op.'

Spaanstalige werkers

Op het bedrijf Milky Way Dairy behaalt Booijsink een daggemiddelde van 30 kilogram melk met een vetgehalte van 3,34 procent zonder gebruik van BST. De hoge temperaturen in de zomer – meer dan veertig graden is geen uitzondering – hebben uitwerking op de productie. 'We vragen niet het uiterste van de koeien', aldus Booijsink, die de koeien afkoelt via ventilatoren en een sproeisysteem. 'We hebben liever een gezonde veestapel die vlot drachtig is. Daarvoor hebben we geen andere rassen nodig, ons bedrijf is ingericht voor Holsteins.'

Booijsink werkt inmiddels met geseekt sperma. 'We insemineren alle pinken de eerste keer met geseekt sperma. Met de betere bevruchters halen we een drachtigheidspercentage van 60 tot 70 procent.' Bij de stierkeus is de prijs van een rietje sperma het belangrijkste criterium. 'Een stier moet vervolgens goed exterieur vererven, productie voeren we er wel bij.'

Het voer wordt grotendeels aangekocht of

geteeld op eigen land door derden. Luzernehooi, snijmais, GPS van tarwe en haver en granen staan op het menu van de melkkoeien. Het werk wordt voor meer dan negentig procent verricht door Mexicanen en De Jong en Booijsink spreken de hele dag Spaans. 'Mexicanen zijn harde werkers, er zijn meer dan tweehonderd mensen met de koeien bezig', probeert De Jong een inschatting te maken van het aantal personeelsleden.

Via vergaande techniek worden de medewerkers gecontroleerd. 'Na iedere melking kunnen we in de computer zien hoeveel koeien het melkstel eraf hebben getrapt en bij hoeveel koeien het melkstel er vroegtijdig af is gehaald. We laten de mensen werken in teams die gezamenlijk een bonus krijgen als de melkkwaliteit goed is. Mocht een medewerker er de kantjes vanaf lopen, dan is het hele team de kloos. Zo stimuleer je het personeel om elkaar te controleren.'

Arie de Jong is niet van plan om net als zijn vader al vroeg te rentenieren. 'Zo zit ik niet in elkaar. Ik heb nu samen met drie neven geïnvesteerd in de melkfabriek waar onze familie in 1950 mee is begonnen.' De fabriek Hollandia Dairy heeft nu tweehonderd mensen in dienst die drinkmelk verwerken en vermarkten voor scholen, ziekenhuizen, kazernes en gevangenis. 'Wanneer de melkprijs beneden de kostprijs ligt, zoals nu, dan verdient een melkfabriek juist goed. Maar we blijven wel dichtbij de koe. De melkbusiness is een sector die we goed begrijpen.'

Jaap van der Knaap

Op Milky Way Dairy worden 4200 koeien gemolken

